خرید خودرو وسط شیوع کرونا

اتوبان تهران-کرج، به سمت تهران، شلوغ است. حالا، ماشین‌ها آرام می‌رانند. روز جمعه، ۲۳ اسفند است و شلوغی جاده، عجیب به نظر می‌رسد. درخت‌های کاج همیشه سبز، بوستان چیتگر در سمت چپ جاده قرار دارد. در کنار جاده، نزدیک به خروجی ایران‌خودرو، قدم به قدم، مردان جوان، کنار هم ایستاده‌اند و همه با دست‌هایی که بالاست، ماشین‌ها را به کنار جاده فرامی‌خوانند. بعضی از جوانان، ماسک زده‌اند. تعداد زیادی‌شان اما بدون ماسک، با هیجان، با هم حرف می‌زنند. کمی جلوتر، در کنار جاده، خودروهای بسیاری کنار هم پارک شده‌اند. پیرامون هر ماشین، سه، چهار نفر ایستاده‌اند به شناسایی ماشین. اینجا بازار خرید و فروش خودروهای دست دوم است! این اما تنها حضور هزاران نفری مردم نیست. این حضور، مشتی است در برابر خروارها حضور. حالا تمام فروشگاه‌ها، پارک‌ها، خیابان‌ها و مغازه‌ها پر از رفت‌وآمد است. پر از مردمی است که بدون در نظر گرفتن شیوع ویروس کرونا، دست زن و بچه را گرفته‌اند تا در هوای ویروسی، نفس بکشند.

در خانه بمانیم

ماندن در خانه، مرحله آغازین قطع زنجیره سرایت ویروس کروناست

با وجود همه هشدارها این عکس است که چاوش همایونی دیروز از میدان هفت‌تیر تهران ثبت کرده است

لیلا شوقی
جامعه

قرنطینه، چه می‌خواهد مربوط به دوران جنگ جهانی باشد چه راهکاری موثر، حالا موثرترین روش در قطع زنجیره سرایت، همین ماندن در خانه است. این را می‌شد حتی از اعلام تعطیلی مدارس به شکل مرحله‌ای هم متوجه شد، جایی که بعدتر وزیر آموزش‌وپرورش آشکار اعلام کرد قصدش از اعلام مرحله‌ای تعطیلی مدارس این است که مردم راهی سفر نشوند! در خلأ بسیاری از فعالیت‌های دولتی در راه مبارزه با انتشار ویروس کرونا توپ به زمین مردم افتاد، صدا و سیما جدول پخش برنامه‌اش را تغییر داد تا مردم ترغیب بیشتری به در خانه ماندن داشته باشند، پویش‌هایی هم در فضای مجازی شکل گرفت که دعوت به ماندن در خانه می‌کرد، ویدئوهای منتشر شده از سوی کادر درمانی مراکز پزشکی، اما حکایت غریبی داشت، خواهش و التماس‌هایی تنیده به بغض و گریه که راه پیشگیری از هر چه گسترده شدن این ویروس را قرنطینه خانگی عنوان می‌کرد، جاده‌ها اما همچنان شلوغ بود، همین دیروز تصویری از یکی از هایپرمارکت‌های پایتخت دست به دست می‌شود که نشان از ازدحام بی حد و حصری از خرید مردم دارد. با همه این هشدارها هم آمارهایی شهادت دادند هنوز ۶۰ درصد مردم تهران بی توجه به ماندن در خانه هستند. در خیال آنها حتما که مرگ برای همسایه است! آمار ابتلا و تعداد مرگ و میرها اما نظام مشخصی را بیان می‌کرد، یکی‌شان معطوف به نظام بانکی بود، داده‌های آماری می‌گوید ۱۸ کارمند بانک از ابتلا به این ویروس جان عزیزشان را از دست داده‌اند. همین داده‌ها نشان از آن دارد که شعب بانکی می‌تواند یکی از کانون‌های خطرناک شیوع باشد. وزارت بهداشت و درمان خواست بی دلیل به مراکز درمانی مراجعه نکنند، نماینده‌ای از بهارستان گفته است حدود ۴۱ درصد افراد به دلیل همین مراجعه بی ضرورت به مراکز درمانی مبتلا شده‌اند، همه و همه نشان از آن دارد توپ هنوز در میدان مردم است، ساده‌ترین و البته موثرترین راه ماندن در خانه است. جان خود و عزیزانمان و جان هموطنانمان در رعایت اصول فردی ماست. رعایت این اصول فردی هم از در خانه ماندن آغاز می‌شود. تجربه کشورهای دیگر در مهار موج اولیه این ویروس نشان می‌دهد همه اقدامات مسوولان بی‌تاثیر خواهد بود اگر تک به تک ما آن را رعایت نکنیم.

مراکز عمومی خلوت می‌شوند

روز پنجشنبه سرلشکر سید محمدحسین باقری، به عنوان رئیس قرارگاه بهداشتی و درمانی کشور برای پیشگیری از بیماری کرونا انتخاب شد. در بخشی از این حکم آمده است: «لازم است سازماندهی این خدمات به‌شکل یک قرارگاه بهداشتی و درمانی بوده و علاوه بر درمان و ایجاد مراکز درمانی مانند بیمارستان صحرایی و نقاهتگاه و غیره، به پیشگیری از شیوع بیشتر بیماری با شیوه‌های لازم نیز بپردازد.
تقسیم وظایف و مأموریت‌های سازمان‌ها و بخش‌های نیروهای مسلح از وظایف این قرارگاه است. این قرارگاه باید در هماهنگی کامل با دولت و وزارت بهداشت و درمان عمل کند.»
اولین جلسه این قرارگاه روز گذشته تشکیل شد. بعد از آن، باقری درباره تصمیماتی که در این جلسه گرفته شده، گفت: «سامانه نرم‌افزاری قدرتمندی در وزارت بهداشت طراحی شده است که با همکاری با سازمان بسیج اجرایی می‌شود و ظرف یک هفته تا ده روز آینده تمام مردم ایران از طریق فضای مجازی، تماس تلفنی و در صورت ضرورت با مراجعه مورد رصد قرار خواهند گرفت.»

تجهیز کادر درمان به ماسک و تجهیزات پزشکی، دعوت از دانشجویان علوم پزشکی و داوطبان برای تکمیل کادر درمان و اختصاص تجهیزات بیمارستان‌های نیروهای مسلح برای پیشگیری از بیماری کرونا، از اقدامات دیگری بود که در این قرارگاه، درباره آن تصمیم گرفته شده است؛ اما شاید مهم‌ترین تصمیمی که در این قرارگاه درباره پیشگیری گرفته شده باشد، خلوت‌کردن مراکز عمومی باشد.
باقری در این باره گفت: «کمیته انتظامی امنیتی قرارگاه بهداشتی درمانی نیروهای مسلح به همراه وزارت کشور و استانداران روال خلوت کردن فروشگاه‌ها، خیابان‌ها و جاده‌ها را با تصمیم ملی که اتخاذ می‌شود، انجام خواهد داد.»
او البته از مردم درخواست کرد تا درخواست‌های وزارت بهداشت را جدی بگیرند و کمتر در خیابان‌ها حضور داشته باشند. اشاراتی که احتمال قرنطینه پایتخت و حتی شهرهایی که آمار بالا دارند را بیشتر کرده است.

این اتصال را از بین ببر

صحبت‌ها، تصاویر و ویدئوهای کادر درمان، در روزهایی که ویروس کرونا شیوع پیدا کرده، بیشتر از همه دیده شدند. در هر زمینه‌ای، از تشکر، تا توصیه و حتی اخبار مهم، این تصاویر کادر درمان با لباس‌های تمام سفید، ماسک و دستکش به دست است که دیده می‌شود.
در هشتگ «در خانه بمانید» هم این کادر درمان بودند که از پیشگامان هستند. در این میان اما، تصاویر پرستار خانمی که با لحن آرامش از همه مردم می‌خواهد تا در خانه بماند، بیشتر از همه دیده شد. او در چند دقیقه ویدیویی که پر کرده، خطاب به مردم می‌گوید: «از مردم می‌خواهم که نکات بهداشتی را رعایت کنند. به شایعات توجهی نشده باشند و از خانه بیرون نیایند.»
او در ابتدای صحبت‌هایش هم به همه اطمینان می‌دهد که کادر درمان، در کنار هم، در تلاشند.
نکته‌ای که بعد از آن، بسیاری از پرستاران و پزشکان هم به آن اشاره کردند و از همه مردم خواستند تا با پاره کردن حلقه ابتلا به ویروس کرونا، به آنها کمک کنند. از نظر آنها، در خانه ماندن و رعایت نکات بهداشتی، مهم‌تر از ساخت فیلم و تصاویر محبت‌آمیز و تشکرات مجازی است.

در فاز سوم قرنطینه‌ایم

شاید اولین کسی که به طور رسمی از قرنطینه شهری اسم برده بود و خبر تصمیمات تازه درباره قرنطینه را داده، علیرضا زالی، فرمانده عملیات مدیریت مقابله با کرونا در تهران بود.
او چهارشنبه گذشته، درباره احتمال قرنطینه تهران به ایرنا گفته است: «آنچه که تحت عنوان قرنطینه موثر است، قرنطینه خانگی به عنوان فاز سوم قرنطینه‌سازی است که باید انجام شود.» و از فاز چهارم نام برده که در آن تعطیلی مراکز پرتردد و مراکز خرید را در پی خواهد داشت.
زالی به این اشاره کرده که در فاز سوم قرنطینه، به طور کامل، قرنطینه‌سازی صورت نگرفته است. سعید نمکی روز بعد اما از بی‌توجهی مردم به شیوع کرونا انتقاد کرد و گفت مراکز خرید و خیابان‌ها همچنان شلوغ‌اند و از مردم خواست تا در خانه‌ها بمانند.
او از جریمه سنگین برای افرادی که می‌دانند به کرونا آلوده‌اند اما همچنان تردد می‌کند، خبر داد: «باید در خروجی شهرها کیت بگذاریم و هر مورد مشکوکی را بلافاصله به محلی که تعیین کرده‌ایم، بفرستیم. جریمه سنگینی را برای افرادی که می‌دانند آلوده‌اند و یا مشکوک به بیماری هستند تعیین کنیم تا جریمه این ندانم‌کاری و نافرمانی اجتماعی را بپردازند.»
نمکی با اشاره به نزدیک بودن عید نوروز گفت: «اگر مردم امسال می‌خواهند سینی به نام «سلامت» به سفره هفت‌سین خود داشته باشند، باید در خانه‌های خود بمانند و مسائل مربوط به کرونا را رعایت کنند.»

در بزرگ‌تر کردن این تصویر شریک نشویم

آمارها نشان می‌دهد تعداد بسیاری از قربانیان ویروس کرونا از کارمندان نظام بانکی کشور هستند

به گواه تقویم‌های کهنه هنوز زمستان است، طبیعت اما رخت نو بر تن کرده و هوا نشان از ورود بهار دارد، برای کارکنان بانک‌ها و خانواده‌هایشان اما این روزها رنگ خزان است. از قول عبدالناصر همتی، رئیس بانک مرکزی اعلام شده است تا همین دیروز ۱۷ کارمند بانک، جان عزیزشان را به واسطه ابتلا به ویروس کرونا از دست داده‌اند. از جمعیت ۸۰ میلیونی ایران تنها ۰/۰۲ درصد کارمند بانک هستند اما از آمار فوت شدگان بیش از ۵ درصدشان را کارمندان بانک تشکیل می‌دهند. همین آمار کوچک پر از حرف‌های ناگفته‌ای است از مخاطرات شغلی این قشر پر تلاش. کارمندان بانک پس از کادر پزشکی مراکز درمانی از نگاه آمار تلفات در رتبه دوم قرار دارند، همین نشان می‌دهد آنها چقدر در معرض ابتلا به این بیماری هستند. رئیس بانک مرکزی فعالیت آنها را فداکاری خوانده است. مشاور وزیر بهداشت خواسته است مراجعات غیر ضروری به بانک‌ها کاهش یابد. عبدالناصر همتی از مدیران بانکی خواسته با استفاده از اختیاراتی که داده شده، از طریق شیفتی کردن و کشیک گذاشتن کارکنان بانک‌ها، این شرایط را مدیریت کنند. برخی در این میان تصمیم‌گیری‌های جزیره‌ای را بی توجهی به سلامت و بهداشت نظام بانکی می‌دانند و معتقدند تعطیلی مجلس و مدارس و... اقدامات خوبی است، اما اگر همه کانون‌های تجمع مردم و انتقال ویروس کرونا همچون بانک‌ها کنترل نشود تعطیلی آن مراکز هم عبث و بیهوده است. هرچند بانک مرکزی طی بخشنامه‌ای تبادل هر گونه وجه نقد از جمله اسکناس را ممنوع کرده، اما عدم مراجعه حضوری مردم به بانک‌ها در این ایام و انجام خدمات بانکی به صورت الکترونیکی و از راه دور هم برای حفظ سلامت مشتریان و هم برای حفظ سلامت کارکنان شبکه بانکی ضروری است. در این میان، پویش‌هایی هم از سوی مردم به راه افتاده است، با اعلام رسمی مرگ ۱۷ نفر از پرسنل بانکی هشتگی با عنوان «به شعب بانک نرویم» در فضای مجازی داغ است و آرام آرام در هیاهوی خبری کرونا و در کنار پرسنل پزشکان صدای کارمندان بانک هم به گوش می‌رسد. کارکنان شبکه بانکی کشور حالا به عنوان سربازان جبهه اقتصاد در روزهای بحرانی بدون هیچ کم و کاستی در این میدان به ارائه خدمات بانکی به مردم می‌پردازند، در حالی که به دلیل مواجهه با اقشار مختلف مردم و سر و کار داشتن با اسکناس به عنوان کثیف‌ترین و خطرناک‌ترین اشیاء به شدت در معرض ابتلا به ویروس کرونا قرار دارند.

فداکاری از پشت باجه

شادروان سعید تقی زاده ناصرانی کارمند بانک صادرات رشت است که در بیمارستان رازی این شهر با ابتلا به ویروس کرونا جان عزیزش را از دست داد. بیش از غم بزرگ فقدان او حرف‌هایش از روی تخت بیمارستان است که در گوش مخاطبش زنگ می‌زند. حرف‌هایش بریده بریده است از تنگی نفس، اما همان‌جا روی تخت بیمارستان با بغضی در گلو از فداکاری پرسنل درمانی بیمارستان می‌گوید. از این‌که در این بحبوحه بیماری جانشان را کف دست گرفته‌اند و مشغول خدمت به بیماران هستند.

خدایا هوامو داشته باش

صدای بریده بریده‌اش شنیده می‌شود. انگار نفس کم آورده باشد. بعد اما در میان صدای نفس‌های عمیق و سختش، آرام نام خدا را صدا می‌زند و شروع می‌کند به حرف زدن: «خدایا خودت هوامو داشته باش... خدایا هوای زن و بچه‌مو داشته باش...خدا...» این آخرین پیام محمدحسین کاظمی، کارمند بانک رفاه شهر قم است.
کسی که سه روز بعد از بستری شدن ، با کاهش سطح اکسیژن خون، در ۶ اسفندماه، جان خود را از دست داد. همکارانش می‌گویند «جوانی بود سالم، قوی و بدون هرگونه سابقه بیماری.» او در بیمارستان فرقانی جان باخت؛ ساعتی پس از بهبود نسبی و زمانی که قرار بود به بخش منتقل شود.

کارمندان بی سلاح

کارکنان بانک‌ها را فراموش نکنیم، کشته‌شدگان نظام بانکی از پزشکان بیشتر نباشد، کمتر نیست. آنها ارزش مسوولیت پذیری را بالاتر می‌دانند. آن‌طور که همگی‌شان اعلام کرده‌اند آنها مجبورند به حضور در بانک‌ها، اما خواهششان این است که تنها اگر مجبور به حضور در بانک‌ها هستید به شعب بروید. در میان ۱۷ شهید نظام بانکی تا امروز پنج نفر از کارمندان در منطقه کاشان هستند. شهری با جمعیت کم و البته میزان تلفاتی قابل توجه. مرحوم داوود روانشاد، کارمند بانک تجارت کاشان آخرین قربانی این ویروس میان نظام بانکی در این شهر است. مرحوم مجتبی ثابت توسلی کارمند بانک صادرات کاشان، مرحوم محمدرضا ربانی کارمند بانک تجارت کاشان و مرحوم علی آقایی قمصری کارمند خزانه بانک مسکن کاشان که مسوول پاک‌شماری اسکناس‌های خزانه بود از دیگر افرادی‌اند که جان عزیزشان را در راه خدمت از دست دادند. کارمندان این سیستم سلاحی برای مقابله با ویروس ندارند. همین است که باید مردم رفت و آمد خود به بانک را حداقلی و امورشان را غیرحضوری انجام دهند.

قم شهر بی‌دفاع

قم یکی از کانون‌های شیوع ویروس کرونا بود. همین است که درصد قابل توجهی از شهیدان راه خدمت در نظام بانکی از این شهر هستند. مرحوم علیرضا زینلی، کارمند بانک صادرات قم یکی از اولین شهدایی بود که جان عزیزش را در راه خدمت از دست داد. نامش همه جا به تصویری پیوست شده که آرام ایستاده و لبخند آرامی روی لباش نقش بسته است. حسن رجبی موسی آبادی هم کارمند بانک ملی شعبه حضرتی شهر قم بود که جان شیرینش را بر اثر ابتلا به کرونا از دست داد. کاستن از ساعات فعالیت بانکی و خواهش از شهروندان برای عدم مراجعه حضوری به نظر می‌رسد چندان در قطع شدن زنجیره شیوع کارآمد نبوده است. همین است که هنوز بسیاری از افرادی که جانشان را در این راه از دست داده‌اند پرسنل فداکار نظام بانکی کشور هستند. در این میان شهر قم از آنجا که از اولین شهرهایی بوده که ویروس کرونا در آن مشاهده شده شهدای بیشتری در این راه داشته است.

شهید جبهه اقتصادی

کارمندان بانک چالشی برای روحیه نداشتند، مظلومیت این قشر تا مدت‌ها هم به چشم نمی‌آمد اما آمارها بی‌رحم‌اند. شفاف و تلخ، همین آمارها گواه می‌دهند نظام بانکی کشور یکی از قربانیان اصلی شیوع ویروس کروناست. رحیم جهانی علمداری، رئیس حوزه بانک صادرات منطقه شمال تهران یکی از همین قربانیان است. پایان سال یکی از شلوغ‌ترین زمان‌های فعالیت بانکی است، او هم با علم به این موضوع جان عزیزش را در راه خدمت به مردم از دست داد. محمد تقی راوش، کارمند بانک سپه شعبه دردشت تهران دیگر فردی است که حالا نامش را با عنوان شهید جبهه اقتصادی می‌شناسند. از او حالا تنها تصویری بر جای مانده است و پرده سیاهی که سردر بانک سپه آویز کرده‌اند.

هشتگ #پویش‌های مردمی

وضعیت کنونی به شکلی است که تصمیمات فردی تاثیراتی عمومی دارد. از رعایت بهداشت فردی و محل کار شخصی بگیرید تا در خانه ماندن تا آرام شدن وضعیت موجود. محور اصلی سیاست‌ها و تصمیمات دولتی و ستاد مقابله با کرونا هم در این میانه بر همین استوار بوده است. در فضای مجازی اما پویش‌های مردمی موثری به راه افتاده است. یکی از آنها معطوف به حفاظت از جان پرسنل نظام بانکی کشور است. هشتگی با عنوان «به شعب بانک نرویم» که اتفاقا فراوانی بسیاری هم پیدا کرده است قرار است پویشی مردمی باشد که از حضور غیر ضروری افراد به شعب بانکی جلوگیری کند. تصویری از شهدای نظام بانکی موجود است و در کنار این تصویر جمله هولناک و البته موثری وجود دارد با این محتوا «در بزرگ‌تر کردن این تصویر شریک نشویم...»

بانک‌هایی که از ناچاری ایزوله شدند

خیلی‌ها هم با وجود همه این هشدارها همچنان به واسطه کارهای غیر ضروری به شعب بانک‌ها مراجعه می‌کنند. در این میان کارمندان بانک‌ها دست به کار شده‌اند و به نوعی محل کارشان را ایزوله کرده‌اند، البته که احتمالا این فعالیت تا حدودی از سرایت این ویروس به آنها جلوگیری می‌کند اما بدیهی است عدم حضور مراجعان به بانک‌ها راه حل عقلانی‌تری برای کنترل زنجیره سرایت در این اوضاع است.